

Sygn. akt I ACa 509/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jolanta Terlecka
Sędzia:	SA Ewa Popek (spr.)
Sędzia:	SA Zbigniew Grzywaczewski
Protokolant	st. sekr. sąd. Aneta Dudek

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2012 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L. i E. W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 14 maja 2012 r., sygn. akt I C 773/10

oddala apelację.

Sygn. akt I ACa 509/12

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 13 października 2010 roku powódka A. W. wniosła o zasądzenie przez pozwanych Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. i E. W. solidarnie na jej rzecz kwoty 107.000 zł z tytułu wynagrodzenia za wydanie przez powódkę jako biegłego sądowego opinii w sprawie Sądu Rejonowego w Lublinie o sygnaturze akt IX K 289/07.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż sporządziła jako biegła sądowa opinię w sprawie Sądu Rejonowego w Lublinie sygn. akt IX K 289/07

i dostarczyła ją za pośrednictwem tego Sądu stronom postępowania w dniu

4 maja 2009 roku. Kwota wynagrodzenia za sporządzoną opinię w wysokości 106.628,30 zł obejmuje należność główną za wykonanie wszystkich prac

w wysokości 68.594,58 zł, powiększoną o 50%, poniesione koszty w wysokości 3.736,43 zł oraz koszty związane z potrzebą wykonania różnych drobnych prac dotyczących zakończenia sprawy. Powódka wskazała również, iż na wniosek Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. (oskarżyciela posiłkowego w

sprawie karnej) została wyłączona od sporządzenia opinii z uwagi na „ujawnione powody osłabiające zaufanie do jej bezstronności i wiedzy”.

Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Pozwana E. W. nie stawiała się na rozprawę, nie zajęła stanowiska w sprawie i nie złożyła wyjaśnień.

Wyrokiem z dnia 14 maja 2012 roku (zaocznym w stosunku do pozwanej E. W.) Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił powództwo (pkt I), nie obciążył powódki kosztami procesu (pkt II) oraz przejął na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczone koszty sądowe, od których powódka została zwolniona (pkt III).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał na następujące ustalenia i motywy swego rozstrzygnięcia.

Biegła A. W. w toku postępowania sądowego przed Sądem Rejonowym w Lublinie, w sprawie o sygnaturze akt IX K 289/07, na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Lublinie o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego z dnia 16 października 2007 roku, sporządziła opinię z zakresu księgowości zarządczej. Opinia wpłynęła do Sądu Rejonowego w Lublinie

w dniu 4 maja 2009 roku. A. W. wraz z opinią złożyła rachunki oraz karty pracy, wskazując, że na sporządzenie opinii poświęciła 2.663 godziny. Podczas postępowania karnego pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. wniósł w dniu 15 czerwca 2009 roku

o wyłączenie biegłej A. W. od sporządzenia opinii. Postanowieniem

z dnia 24 czerwca 2009 roku Sąd Rejonowy w Lublinie postanowił przyznać biegłej A. W. kwotę 221,86 zł tytułem zwrotu kosztów materiałów oraz nakładów poniesionych przy sporządzeniu opinii. Postanowieniem z dnia

25 czerwca 2009 roku Sąd Rejonowy w Lublinie wyłączył biegłą A. W. od sporządzenia opinii z uwagi na ujawnione powody osłabiające zaufanie do jej bezstronności i wiedzy. Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2009 roku Sąd Rejonowy w Lublinie przyznał biegłej A. W. wynagrodzenie za wydanie pisemnej opinii w kwocie 1.209,09 zł. Sąd Rejonowy uzasadnił obniżenie wynagrodzenia biegłej przede wszystkim nieprzydatnością sporządzonej opinii, jak również znacznym opóźnieniem jej wykonania. A. W. złożyła zażalenie na postanowienie z dnia 13 sierpnia 2009 roku.

Złożyła również korektę karty pracy oraz korektę rachunków, domagając się wypłaty kwoty 71.908,02 zł w związku ze złożonym rachunkiem nr (...) oraz kwoty 35.954,01 zł w związku ze złożonym rachunkiem nr 6. Postanowieniem

z dnia 24 września 2009 roku Sąd Okręgowy w Lublinie utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie w przedmiocie przyznania wynagrodzenia za sporządzoną opinię. W dniu 31 sierpnia 2009 roku Prokuratura Rejonowa L.-Północ wydała postanowienie w sprawie 1 Ds 2157/09 o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie gróźb karalnych wypowiedzianych pod adresem A. W. w dniu 30 lipca 2009 roku w sprawie IX K 289/07.

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie wymienionych w uzasadnieniu dowodów z dokumentów, uznając je za wiarygodne w całości.

Sąd Okręgowy uznał za nieprzekonywujące zeznania powódki w zakresie, w jakim wskazywała ona na rzetelność i obiektywizm przy sporządzaniu opinii w sprawie IX K 289/07, bowiem jej zeznania w tej części były sprzeczne

z dołączonymi do akt sprawy dokumentami. Sąd Okręgowy podniósł, że

z uwagi na brak legitymacji procesowej po stronie pozwanych nie była konieczna szczegółowa ocena materiału dowodowego w tym zakresie. Zeznania powódki sprowadzały się do gołosłownej polemiki z treścią postanowień Sądów, dotyczących sporządzonej przez nią opinii w sprawie IX K 289/07

i w związku z tym nie wniosły one istotnych okoliczności dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe powódki: o dołączenie opinii biegłego Z., o dołączenie akt „chyba prokuratorskich” oraz dopuszczenie dowodu z informacji, w jakim banku firma (...) ma rachunek i czy korzysta z doradców bankowych, ponieważ wskazane środki dowodowe nie służyłyby wykazaniu faktów, które miałyby istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo podlegało oddaleniu.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej Spółki (...) dotyczącego braku legitymacji biernej Sąd Okręgowy wskazał, że legitymacja procesowa oznacza uprawnienie konkretnego podmiotu do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu konkretnemu podmiotowi. W niniejszej sprawie do oceny występowania legitymacji procesowej po stronie pozwanej należało rozważyć, czy pomiędzy powódką a pozwanymi występował stosunek zobowiązaniowy, na podstawie którego A. W. uprawniona była do wystąpienia z roszczeniem przeciwko (...) Spółce z o.o. w L.

i E. W. o zapłatę wynagrodzenia za sporządzoną przez nią opinię w sprawie karnej. Sąd Okręgowy podniósł, że zgodnie z art. 157 § 1 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych prezes sądu okręgowego ustanawia biegłych sądowych i prowadzi ich listę. Stosownie do § 1 ust. 2, § 5

i 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 roku w sprawie biegłych sądowych biegłych ustanawia się na okres 5 lat, który upływa z końcem roku kalendarzowego, przy czym biegły nie może odmówić wykonania należących do jego obowiązków czynności biegłego w okręgu sądu okręgowego, przy którym został ustanowiony, zleconych mu przez sąd lub organ prowadzący postępowania przygotowawcze w sprawach karnych, z wyjątkiem wypadków określonych w przepisach regulujących postępowanie przed tymi organami, przy czym wysokość wynagrodzenia biegłych regulują odrębne przepisy. Przepisami tymi są postanowienia art. 9-12 dekretu z dnia

26 października 1950 roku o należnościach świadków, biegłych i stron

w postępowaniu sądowym, zgodnie z którymi wysokość wynagrodzenia biegłego określa sąd, uwzględniając wymagane przez biegłego kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii nakład pracy i poświęcony czas,

a także w miarę potrzeby pokrycie wydatków niezbędnych do wykonania zleconej pracy. Wszystkie wskazane powyżej regulacje wyraźnie wskazują na to, że biegły podlega sądowi, z którym łączy go stosunek prawny co do warunków wykonywania czynności, wysokości wynagrodzenia

i odpowiedzialności zlecającego te czynności wobec osób trzecich, tj. np. stron procesowych. A. W. była zobowiązana do sporządzenia opinii w sprawie IX K 289/07 na mocy postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 16 października 2007 roku o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego. Postanowieniem z dnia

13 sierpnia 2009 roku Sąd Rejonowy przyznał biegłej A. W. wynagrodzenie za sporządzenie opinii w kwocie 1.209,09 zł, a w dniu

25 czerwca 2009 roku wyłączył biegłą A. W. od sporządzenia opinii

w omawianej sprawie karnej. Sąd Okręgowy stwierdził, że pomiędzy A. W. a pozwanymi (...) Spółką z o.o. (oskarżycielem posiłkowym

w sprawie IX K 289/07) i E. W. (oskarżoną w sprawie

IX K 289/07) nie doszło do powstania węzła obligacyjnego. Dlatego też pozwani nie są uprawnieni do występowania w niniejszej sprawie po stronie pozwanej. W związku z tym, iż po stronie pozwanej zachodzi brak legitymacji procesowej powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd Okręgowy przejął na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczone koszty sądowe, z uwagi na brak podstaw do obciążenia nimi którejkolwiek ze stron.

Powyższy wyrok został zaskarżony w punkcie I przez powódkę, która wniosła o jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanych solidarnie na jej rzecz kwoty 107.000 zł. Powódka zarzuciła, że: 1) Sąd Okręgowy nie wskazał i nie omówił w sposób oczywisty ujawnionych sprzeczności między rzetelną

i obiektywnie sporządzoną opinią oraz jej zeznaniami, a dołączoną do akt sprawy dokumentacją; 2) Sąd Okręgowy nie rozważył prawidłowo niesłusznego ostatecznego wyłączenia biegłej od sporządzenia opinii w sprawie karnej

i następnie wykorzystanie tej okoliczności do podjęcia decyzji o skreśleniu powódki z listy biegłych sądowych – w tym zakresie powódka zarzuciła, że Sąd Okręgowy nie wskazał w sposób jasny i oczywisty przyczyn osłabiających zaufanie do bezstronności i jej wiedzy jako biegłego; 3) Sąd Okręgowy nie rozważył prawidłowo niesłusznego obniżenia wynagrodzenia do kwoty 1.209,09 zł, Sąd nie wziął pod uwagę, że opinia była sporządzona na bazie uzupełnionej dokumentacji, co wymagało czasu i co w wyniku błędnej decyzji Sądu nie zostało zakończone i było realizowane przez

następnego biegłego; 4) Sąd Okręgowy nie rozważył prawidłowo, że zakres opinii był bardzo szeroki, wymagający czasu do przeprowadzenia szczegółowych badań w zakresie rozliczenia rachunków i transakcji, działalności gospodarczej i współpracy pozwanych; 5) Sąd Okręgowy nieprawidłowo przyjął brak legitymacji procesowej biernej; 6) Sąd Okręgowy błędnie ustalił, że decyzja o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłej została podjęta z urzędu; 7) Sąd Okręgowy niesłusznie przyjął, że zlecona opinia została sporządzona wyłącznie na zlecenie i potrzebę Sądu Rejonowego, podczas gdy wynikała ona z potrzeby stron sporu i na wniosek jednej ze stron i przy poparciu drugiej strony; 7) Sąd Okręgowy pominął fakt dołączenia do akt niniejszej sprawy akt IX K 858/10 (poprzednia sygnatura IX K 289/07) i wniosków wynikających z analizy tych akt, świadczących o tym, że Sąd Rejonowy i następny biegły korzystali z ustaleń powódki i efektów jej nieopłaconej pracy, a ponadto w innej sprawie IV K 164/07 prowadzonej w Sądzie Rejonowym dla Warszawy W. dołączono akta IX K 858/10 i korzystano z efektów pracy powódki.

W apelacji powódka wniosła również o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Skarbu Państwa.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje: apelacja powódki nie jest zasadna.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powódki zgłoszony w apelacji o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Skarbu Państwa, gdyż przepis art. 391 § 1 k.p.c. wyraźnie wyłącza stosowanie w postępowaniu apelacyjnym przepisów o przekształceniach podmiotowych zawartych w art. 194-196 i 198 k.p.c.

Zarzuty podniesione w apelacji są nieuzasadnione i nie mogą prowadzić do jej uwzględnienia. Sąd Okręgowy ustalił prawidłowy stan faktyczny, który Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własny. Nie ma racji powódka zarzucając, że Sąd Okręgowy błędnie ustalił, że postanowieniem z dnia 16 października 2007 roku wydanym w sprawie IX K 289/07 Sąd Rejonowy w Lublinie dopuścił dowód z opinii biegłej A. W. z urzędu. Sąd Okręgowy wskazując na takie postanowienie Sądu Rejonowego nie ustalał, czy dowód z opinii biegłej A. W. został dopuszczony z urzędu, czy też na wniosek stron postępowania karnego. Wbrew zarzutom apelującej okoliczność, czy dowód ten został dopuszczony na wniosek stron postępowania karnego, czy też urzędu nie ma istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zważywszy na podstawę faktyczną żądania znaczenie ma okoliczność, że taki dowód został dopuszczony przed sąd karny, a powódka działając jako biegły sądowy, na zlecenie Sądu Rejonowego w Lublinie, sporządziła opinię.

Mając na uwadze podstawę faktyczną żądania oraz prawidłowe ustalenia Sądu Okręgowego, stwierdzić należy, że powódki i pozwanych nie łączy żaden stosunek prawny, z którego wynikałoby roszczenie powódki o zapłatę wynagrodzenia. Żaden przepis prawa nie przewiduje również możliwości dochodzenia przez biegłego sądowego od strony postępowania sądowego wynagrodzenia za wydanie opinii na zlecenie sądu. Powódka jako biegła wpisana na listę biegłych Sądu Okręgowego w Lublinie sporządziła opinię na zlecenie Sądu Rejonowego w Lublinie i otrzymała stosowne wynagrodzenie.

Z pism składanych w toku niniejszego postępowania przed Sądem pierwszej instancji oraz z apelacji wynika, że powódka nadal nie zgadza się wysokością przyznanego jej wynagrodzenia za wydanie opinii (uważając, że jest rażąco zaniżone) i nadal kwestionuje decyzję Sądu Rejonowego w Lublinie w przedmiocie wyłączenia jej od sporządzenia opinii w sprawie IX K 289/07. Kwestie te nie mogą być przedmiotem oceny sądu cywilnego rozpoznającego niniejszą sprawę, gdyż prawomocnie zostały przesądzone przez sąd orzekający w sprawie karnej. Merytoryczna ocena opinii biegłego oraz ustalenie wysokości wynagrodzenia biegłego sądowego należą do wyłącznej kompetencji sądu prowadzącego konkretną sprawę. Dlatego też wszystkie zarzuty apelacji dotyczące kwestii wysokości wynagrodzenia, decyzji w przedmiocie wyłączenia powódki od sporządzenia opinii w sprawie karnej, ewentualnego wykorzystania opinii na użytek sprawy karnej (lub innych spraw), należy ocenić jako oczywiście chybione i bezskuteczne.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny uznając, że zaskarżony wyrok jest prawidłowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację powódki jako bezzasadną.